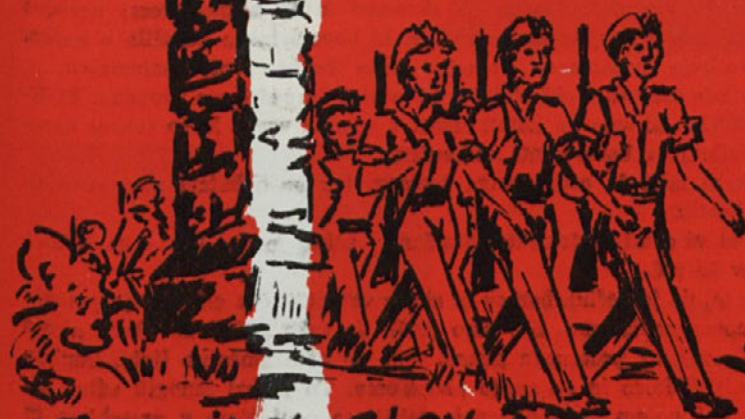

Vestnik

GLASILO SLOV.
PROTI KOMUNISTIČNIM
BORCEM

PO
NAŠEM
SVETU

Mimo grobov greš

mati — postoj!

Tu spim tak tih — tvoj sin!

Mati! Moj grob je lahak —

ne žaluj!

**POROČILO TISKOVNEGA REFERENTA PRI ZVEZI SLOVENSКИH
PROTIKOMUNISTIČNIH BORCEV ZA OBČNI ZBOR
5. septembra 1959 v Torontu v Kanadi**

Dragi soborci!

Kot odbornika glavnega odbora ZSPB Statut tudi mene terja, da podam svoje poročilo za občni zbor.

Kaj naj poročam, da zadostim svoji dolžnosti, kaj naj poročam, da boste vi, ki ste se občnega zbora udeležili, izvedeli kaj novega, veselega in spodbudnega v zvezi z našim protikomunističnim tiskom.

Žal, takega poročali nimam. Saj vi sami vidite, kaj smo izdali, saj vi sami vidite naše glasilo „Vestnik“. Vi sami lahko presodite in sami lahko ugotovite našo revščino.

Kljub temu, da se s svojim tiskom ne moremo pohvaliti, smo lahko veseli, da imamo vsaj „Vestnik“. Čeprav je skromen in še vedno precej neredno izhaja, je tisti naš organ, ki nas osvežuje, ki nam prinaša poročila o našem delu in osvetljuje posamezne dogodke naše borbe proti komunizmu.

Lansko leto smo vam obljubili za 15-letnico tragedije na Turjaku, TURJASKI ZBORNIK, ki smo ga hoteli izdati v spomin vsem, ki so takrat darovali svoje življenje v borbi proti komunizmu.

Zbornik ni izšel iz preprostega razloga, ker se nekateri niso strinjali v par malenkostih.

Morda si vi sami zastavljate vprašanje: zakaj je naš tisk tako šibak?

Vzrokov je več.

Prvi je ta, da je večina borcev in skoro vsa politična emigracija postala skoro popolnoma nepismena. Saj smo prišli že tako daleč, da skoro nismo več sposobni napisati poštenega pisma. Ako se nam slučajno ljubi, kupimo že natiskano voščilnico in se nanjo podpisemo. To je pri mnogih edino pisanje. Kako naj potem zberemo svoje misli, se poglobimo v preteklost in nekaj napišemo?

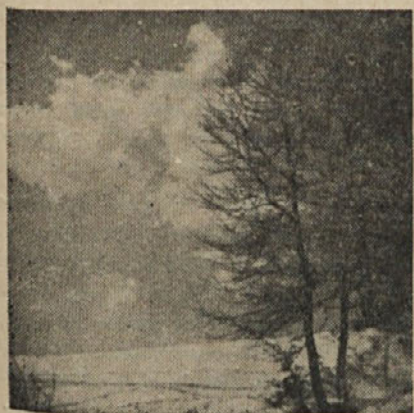
Drugi vzrok je v tem, da so mnogi prepričani — zakaj, ne vem —, da je najbolje, da na vse kar pozabimo, ker pač naša borba ni bila zaključena z zmago. Seveda je jasno, da človek s takim mišljenjem ne bo napisal ničesar.

(Nadaljevanje na 3. strani ovitka)

ČE BI BILI DOMA...

GORE CVETJA BELIH KRIZANTEM BI NASULI NA GROBOVE NAŠIH BRATOV IN Z RDEČIMI NAGELJNI BI JIH OBROBILI, Z MODRIM TRAKOM PREPLETENIMI IN VSA NAŠA LEPA DOMOVINA BI BILA KAKOR VELIKA BELA KRIZANTEMA, PRIPETA NA STROHNJENE PRSI JUNAKOV.
ČE BI BILI DOMA ZA VERNIH
DUŠ DAN...

JESENSKI VETER JE RUMENEGA LISTJA NASTLAL, KAKOR KUPE ZLATA NA Z MAHOM PORASČENE GRAPE, NA ZASUTE ROVE IN JAME.

TAKO SPOKOJNA JE PESEM JESENI NAŠIH GOZDOV IN RUMENO LISTJE NENEHNO SEPETA VEČERNI SEN NAD GROBOVI ŽRTEV POBITIH

SVOBODA
SVOBODA
SVOBODA...

PRED DVAJSETIMI LETI!

FR. GRUM, USA

Letos 1. septembra je minulo 20 let, odkar se je pričela zadnja svetovna vojna, ki je trajala skoro 6 let in terjala milijone in milijone človeških žrtev, Namesto svobode je premnogim narodom prinesla novo razočaranje — novo suženjstvo. Kako so se dogodki odigrali pred to vojno in kak je bil potek, je sedaj že skoro pozabljeno, stara generacija skuša pozabiti tiste strašne dni — strašna leta, medtem ko mlajša generacija sploh ne ve mnogo o vsem tem. Morda ni nespametno, ako danes po 20 letih na kratko pregledamo najvažnejše momente, ki so privedli do vojne, zlasti še, ker smo ravno mi Slovenci bili temeljito prizadeti, tako med vojno samo, kakor po njenem koncu. Brezdvoma je začetek vojne bil tisti moment, ki je za našo domovino postal začetek suženjstva, ki še danes ni končano.

Svetovno politično ozračje je v letu 1939 postajalo vsak dan bolj napeto. Nacisti so ošabno rožljali z orožjem in pretili vsej Evropi. Anektirana je bila Avstrija, zasedena je bila Češka in samo vprašanje časa je še bilo, kaj se bo zgodilo s Poljsko. Diplomati so izmenjavali pisma, konferenca je sledila konferenci, vsak je skušal reševati sebe. Angleži so se pogajali z Rusi za podpis nenapadalne pogodbe, nacisti so jih prehiteli in sami podpisali tako pogodbo z Rusi. V zgodnjih jutranjih urah 1. septembra 1939 so nemški vojaki, preoblečeni v poljske uniforme, inscinirali napad na nemške obmejne straže, na kar je Hitler z vsemi silami navalil na Poljsko. Anglija je bila zaveznik Poljske in prav tako je bila Francija, zato je Anglija še isti dan napovedala vojno Nemčiji in nekaj ur nato je isto storila Francija. DRUGA SVETOVNA VOJNA se je pričela.

Neposredni razlog je bilo nesoglasje zaradi Danzinga. Kljub temu, da je situacija bila silno nejasna v tistih dneh, smemo trditi, da je bilo več namigov, ki so direktno vodili na vojno, in to: Situacija v Mandžuriji, Abesiniji, Avstriji in Češki. Dogodki v teh deželah so dokazali, da je med svetovnimi silami bila needinost in še več nemoč, da bi reagirali v pravem času in na pravem mestu. Vse to je vodilo vodo na Hitlerjev mlin, ki je bil prepričan, da Anglija in Francija v vojno ne bosta šli zaradi Poljske, Ruse si je pa zasigural s pogodbo.

Poglejmo, kako so zapadne sile reagirale na razne overture odigrane pred zadnjo vojno. Septembra 1931 so Japonci začeli z nemiri v Mandžuriji, katero so končno osvojili. Kitajska je prosila pomoči in zaščite pri Društvu narodov. Rezultat: Japonska je enostavno izstopila iz Društva in konec. Ameriški zunanji minister je pozval svetovne sile za skupno akcijo, vendar zamanj, nihče ni hotel migniti s prstom. Dalje, leta 1935 Mussolini napade Abesinijo. Gotovo je, da sta tako Francija kakor Anglija postali oprezni zaradi laškega ekspanzionizma, saj se je nemir začel v njihovi interesni sferi. Fran-

cija se ni zedinila z Anglijo in vse kar je bilo storjeno, je bilo to, da je Društvo narodov napovedalo gospodarski bojkot napram fašistom. Prvi Hitlerjev marš je bil leta 1936 v demilitizirano Rensko dolino. Nihče se ni zganil. Francija je sicer delno mobilizirala in pri tem je ostalo. Sledila je španska civilna vojna in vse je izgledalo, da je Španija postala teren, kjer so se vodili manevri za bodočo vojno. Na tem terenu so se tudi prvič srečali nacisti s komunisti. Leta 1938 je bila zasedena Avstrija in priključena „velikemu Reichu“. Hitler je prišel sam na Dunaj in druga avstrijska mesta, kjer je bil sprejet z največjim navdušenjem. Hitler je šel dalje in dalje. Pod pretvezo, zaščititi pravice sudetskih Nemcev, je zahteval od Češke obmejne predele. To njegovo požrešnost sta podprli tako Anglija, kakor tudi Francija. Prav je, da se spomnimo znane pogodbe v Monakovem, ki je bila podpisana 30. septembra 1938. Mussolini in Hitler na eni strani, Chamberlain in Daladier na drugi. Češki predsednik dr. Beneš pa je prosil zapad za pomoč, ki je jasno bila odklonjena.

PORUŠENI
SLOVENSKI DOMOVI

Oni, ki so se takrat zanimali za mednarodni položaj, se bodo spomnili raznih šal na račun Chamberlaina in njegove „marele“. Res pa je to, da je prav ta Chamberlain po vrnitvi v Anglijo na ves glas vpil in hvalil podpis pogodbe, ki bo prinesla „DOLGOTRAJNI MIR“. Kakšen je bil ta mir in koliko vredna pogodba, je bilo kmalu vidno. Beneš je moral pod pritiskom odstopiti, njegov naslednik pa je spomladi 1939 podpisal z Nemci pogodbo, s katero je Češka postala nemški protektorat.

Komaj je bilo to storjeno, je Mussolini podpisal vojaško pogodbo z Nemčijo in navalil na neoboroženo Albanijo. Zapad je molčal in gledal. Poljska je bila naslednja tarča. Anglija in Francija sta obljubili, da bosta njej šli na pomoč, če bo napadena in skušali so isto doseči od Rusov. Toda Moskva je igrala svojo vlogo. Na obljubo Nemcev, kaj bo dobila od Poljske, je koncem avgusta 1939 podpisala prijateljsko pogodbo z Nemčijo.

Kljub vsemu temu je 1. septembra zagorel ogromen požar, ki je prizadel toliko gorja in toliko razočaranja. Anglija in Francija sta sicer ostali zvesti svoji obljubi. V teku enega dneva sta napovedali Nemčiji vojno, toda spomniti se moramo, da je to ostalo le pri napovedi, kaj več pa niti ena niti druga država ni mogla storiti. Medtem ko je bil Hitlerjev vojni stroj brezhiben, je zapad kolebal in se niti pošteno pripravil ni.

Velika, ponosna Poljska je bila pogažena v par tednih.

Poljska armada, v kolikor se je umaknila, je aktivno sodelovala na raznih bojiščih vsa leta vojne. Poljaki so se borili v Grčiji, borili v Afriki, borili v Italiji. Ko se je vojna nagibala h koncu, je njihov vrhovni poveljnik uspel dvigniti v Varšavi ogromen upor, vendar je bil zapuščen in izdan — premagan. Zakaj? Ker je to dopustil zapad in ruska indiferentnost. Tako je bilo plačilo Poljakom. Ko je bilo vojne konec, so armado v Angliji razpustili, vojakom pa dali na izbiro, da gredo ali v angleške rudnike ali pa domov v domovino, zaslužnjeno po komunistih. Zapad je opustil obljube, zaradi katerih je šel leta 1939 v vojno in vse to prepustil komunizmu. Kako podobno je položaj Poljakov našemu in kako podobno je bilo razočaranje.

Danes, po dvajsetih letih, ko komaj še mislimo na dogodke v tistih dneh, ki so se vrstili z naglico, da je bilo komaj mogoče slediti, se človek vprašuje, zakaj je zapad šel v vojno in kake so bili rezultati tako imenovanega zmagovalca? Zdi se, da je komentar nepotreben. Še več, ako analiziramo svetovne dogodke danes, bomo z lahkoto ugotovili, da je mnogo podobnosti med dogodki leta 1939 in 1959. Zapad takrat kakor danes pripravljen na kompromise, pripravljen na pogajanja, sovražnik ošaben in zahteven. Razlika je le ta, da je danes sovražni center v Moskvi namesto v Berlinu, da ima ta sovražnik na svoji strani številno kitajsko armado in zaseden velik del vzhodne Evrope. Tudi danes čujemo pobožne želje „Mir za vsako ceno“. Pogajanja bodo prinesla medsebojno razumevanje in končno trajni in trdni mir vsem narodom. Take fraze lahko čujemo tudi danes po obisku komunističnega mogotca v Washingtonu. Svobodni svet se zdi, da pozablja, da ni dovolj iskati miru in zaščite samo za velike narode, ampak da je mir in resnična svoboda ravno tako zaželena in nujna malim kot velikim narodom, ki ječe v komunistični sužnosti. Ti narodi so gotovo razočarani in obupani nad vsem početjem, nad neenergičnostjo zapada in stalnega popuščanja. Dogodki med vojno in po njej so često pokazali, da kompromisa s sovražnikom ni. In če je danes kdo sovražnik svobode in človeškega dostojastva, je to komunistična tiranija. Medtem ko je zapad slavil in gostil komunističnega mogotca Kruščeva, se sprašujejo v skrbeh zatirani narodi, kaj naj to pomeni in kako daleč je še do svobode —?

ZA ČAST IN SLAVO NAŠIH ZEMLJA
ZA PRAVDO DEDOV IN SVOBODO MEJA
VELJA,
DA SMO KLADIVO, KLADIVO, KLADIVO
V ROKAH BOGA.

IV. PREGELJ

ZAKAJ? ZAKAJ? ZAKAJ?

Domobranec, Argentina

V zadnji številki Mladinske vesti sem bral članek s tem naslovom. Ganjen sem bil. Mladina, ki ni doživela tistih strašnih dni, ki smo jih mi doživeli, nas sprašuje in nam očita, kje imamo dokumente o naši protikomunistični borbi. Očitki so upravičeni, kajti priznati moramo, da do sedaj še nismo v tem oziru prav nič resnega storili, dočim ponujajo komunisti svojo laž že v več knjigah.

Gre za dve stvari pri vsem skupaj: najprej za to, da zberemo v posebni knjigi stvarne podatke o naši protikomunistični borbi, in drugič, da tudi svetu prikažemo to našo borbo. Oboje vsaj sedaj — po štirinajstih letih.

Če začnem z drugim, moram reči, da res ne poznam, kaj bi se v tujih jezikih o naših dogodkih pisalo. Sam sem poskusil nekaj objaviti v *Selecciones* in čeprav sem dobil dosti ugoden odgovor od uredništva omenjene revije, nisem stvari mogel objaviti, ker nisem od avtorja prejel dovoljenja. Videl bom, če mi bo z drugo stvarjo uspelo. Brez dvoma pa bi bilo možno prikazati našo borbo, zlasti tudi njen tragični konec v knjigi, ki bi izšla pri kaki svetovni založbi, v obliki, da bi jo ljudje brali in tako zvedeli za našo tragedijo.

Glede prvega tudi ne vem, ali kdo kje resno zbira podatke o naših bojih ali pa vse izginja v pozabo. Vsakega dneva je škoda, kajti iz spomina počasi uhajajo podatki, pa tudi ljudje, ki bi nam mogli marsikaj povedati, umirajo. Kaj vse bi nam mogli povedati že pokojni ravnatelj Remec, dr. Odar, urednik Kremžar, dr. Kuhar, ravnatelj Gabrovšek...

Govorimo praktično: kaj naj bi delo vsebovalo, kje bi dobili podatke, kako bi organizirali zbiranje podatkov in izdanje knjige.

Kaj naj bi delo vsebovalo? Delo naj bi z različnih kotov prikazalo našo protikomunistično borbo. Tako naj bi obsegalo vsaj naslednje štiri dele: 1. politično ozadje naše borbe, 2. izjave javnih delavcev iz tistega časa (naš škof, dr. Krek, dr. Ahčin, Stare, Košiček, Glavač, Rupnik, Cof, Krener, Stamenković, Šušteršič, Grum...), 3. tehnično ureditev domobrantskih edinic in postojank (ali ne bi dobili najpopolnejšega imenika vaških stražarjev in domobrancev z rekonstrukcijo vojaških edinic?), 4. zgodovino borbe z najvažnejšimi boji. Moglo bi biti še marsikaj drugega, a vse naj bi bilo dokumentirano, zgodovinsko točno, čim bolj stvarno. Če bi ne bilo mogoče kakega dela kmalu pripraviti, bi bilo pametno posamezne dele knjige izdajati v snopičih, katere bi mogel kasneje vsakdo vezati v celotno knjigo.

Kje dobiti podatke? Med nami imamo črne bukve (Kaj ko bi jih ponatisnili v tujini; vsaka družina bi jih hranila kot posebno svetinjо!), V znamenju rdeče fronte, več letnikov domobrantske revije (o domobrantskih bojih je marsikaj tam notri). Zlasti pa imamo ljudi, ki se še spominjajo, k; pa jih bo vsako

leto manj. (Ugotovil sem n. pr., da je tu v Argentini iz naše bivše domobranske čete približno dvajset ljudi. Upali bi si natančno rekonstruirati našo četo. In bi ne bilo mogoče dobiti ljudi iz drugih čet?)

Kako organizirati delo? Tu je verjetno največja težava ta, da se zanašamo drug na drugega, nihče pa stvari resno ne začne. Kaj bi ne bila najbolj poklicana za to ZSPB, s čimer bi tudi najlepše izpolnila svojo nalogo. Moral bi se sestati odbor nekaj ljudi, ne mnogo, a ljudi, ki jim je stvar pri srcu. Sestajali bi se pogosto, mogoče vsak teden, in v skupini delo izvršili. Brez dvoma bi se zahtevali mnogo pisanja, iskanja, osebnih razgovorov s prizadežimi, poizvedovanja, a ljudje, ki imajo ljubezen do tega, bi to radi storili, tudi če bi morali marsikaj žrtvovati. Verjetno tudi pri podatkih ne bi smeli jemati prestroge mere: hočem reči, da bi delo sicer moralo biti zgodovinsko točno in čim bolj popolno, a ne bi smeli zaradi dejstva, da marsikakega dogodka ali pojava ne bi mogli točno osvetliti, čakati z izdajo dela. Delo bi se z opombami bralcev moglo še kasneje izpopolnjevati. Kakor hitro bi imeli zbrano gradivo za kak del, bi ga izdali v posebnem snopiču. Izdani snopiči bi namreč bili najlepša pobuda pri izdajateljih samih kakor tudi pri drugih za nadaljnje delo, saj bi imeli v njih dokaz, da se stvar jemlje zares.

Naj ob obeh gornjih problemih omenim še sledeče: čakamo tudi v literaturi velikega teksta o naši pretekli borbi, celo so razpisane nagrade za taka dramatska dela, a je zanimivo, da odziva ni. In vendar se nj mogoče znebiti vtisa, da tista grozna leta nudijo toliko tvarine zlasti za dramatiko kot malokatera doba naše zgodovine. „Ni literatov,“ bo rekel kdo. In vendar se mi zdi, da ni v tem odgovor. Za vsako delo je potrebno neko okolje, ki ga skupnost ustvari ali pa si ga preskrbi umetnik sam z branjem in gledanjem slik dobe, ki jo hoče upodobiti. Kako bi marsikoga navdušili motivi iz borbe, ko bi jih imel pred seboj. A kje naj jih obnovi? Sam n. pr. že eno leto iščem črne bukve, pa sem šele v zadnjem času zvedel za neki izvod, ki ga bom, upam, te dni dobil v roke. Zanimam se za domobranske revije. Vem, da jih imajo tukaj, a do sedaj nisem mogel do njih. Ne čudite se, če človek izgubi voljo za pisanje, če mora toliko iskati vire, na osnovi katerih bi mogel zgraditi svoje delo. Kaj ne bi tudi v tem oziru solidno delo o naši borbi bilo tisto osnovno, iz česar šele bi mogli pričakovati kaj dobrega za na oder ali v leposlovnih oblikah. Vsestranski prikaz naše borbe je neprimerno učinkovitejša izhodiščna točka za kvaliteten material za naše domobranske proslave kakor nagradni natečaji.

Torej na delo! Še je čas. Res pa je, da je že marsikaj zamujenega.

VELIKI DAN!

*Kje si naš veliki dan
obljubljen po naših prerokih?
Ko bo danica, jutranja ptica
obletela slovensko obzorje.*

*Koroška, Primorje, Benečija, morje,
čaka na leta, a vedno zaman,
kdaž se vam želja bo vaša spolnila,
da bo vas mati v naročju objela?*

Frank

V POJASNILO

S. P., Kanada

Ko mineva čas in se po eni strani domobranska borba pozablja, se po drugi strani vedno jasneje kažejo glavne poteze ideje, ki je to borbo začela in vodila. Žalostno je, da mnogi to idejo vse premalo poznajo. Ker je bila domobranska vojska, kot nosilec te ideje, po peklenski taktiki komunizma s pomočjo zapadnih zaveznikov prodana in izdana v smrt, prenekateri na ves domobranski pokret gledajo kot na prenegljeno gesto, ki pod nobenim pogojem ni mogla voditi do zmage. Do takih zaključkov pa ljudje prihajajo, ker ne poznajo vzroka in cilja protikomunistične borbe, ali pa so vse to namenoma pozabili.

Tu nimam v mislih komunistov, ki so domobransko borbo izsilili, ampak vse tiste, ki kriče, da s komunizmom nočejo imeti nič opraviti, obenem pa imajo ves protikomunistični pokret za nespamet. Teh opreznikov je vedno več.

Tem je treba staviti nekaj vprašanj in jim nanje odgovoriti, da se bodo že vendar enkrat zavedali, da naš čas pozna samo dva tabora: protikomunističnega in komunističnega — tretjega svetovna napetost ne prenese.

KDO JE POVZROČIL PROTIKOMUNISTIČNO BORBO NA SLOVENSKEM?

Spomnimo se spomladi leta 1941, ko nas je tujec razsekal na troje. Vse je trepetalo, kaj bo. Tedaj so se po gozdovih pojavili skrivnostni ljudje, dvomljivi značaji: roparji, tatovi, potepuhi in delomržneži, ki so govorili o svobodi in borbi proti tujcu. Po plotovih in cestah so bile je vendar na vse to gledal z nezaupanjem in čakal dejanj. Borba se je res kmalu začela, toda ne v korist slovenskega človeka. Okupator je selil, streljal talce in požigal naše vasi, komunisti pa namesto da bi se postavili po robu okupatorju, so se pognali na tiste naše ljudi, napisane vabljive kratice O. F. Kakor je naš človek hrepenel po svobodi, ki so bili trpečim in obupanim še zadnja tolažba. Padali so duhovniki, voditelji naroda, preprosti in izobraženi, kmetje in delavci, možje, fantje, žene, dekleta in celo nedolžni otroci. Kmalu je postalo jasno, da ni varen življenje nihče, ki hoče ostati Slovenec in ohraniti vero svojih očetov.

Slovenski človek pa je hotel živeti!

Tega mu brat-komunist ni pustil...

Ker ilegalne enote, ob nezadostni podpori, niso bile v stanju zaščititi ogroženega prebivalstva, zato je narod vstal sam in se uprl nasilju.

V skrbi za golo življenje je zagrabil za puško in se postavil v bran. To je bila edina še dana možnost, da si ohrani življenje.

Iz tega je jasno, da so bili komunisti tisti, ki so rodili odpor slovenskega naroda, Vaške straže in Slovensko domobranstvo.

KDO SO BILI VAŠKI STRAŽARJI IN DOMOBRANCI?

Večkrat slišimo opazko, da so bili domobranci in še prej vaški stražarji borci za določene politične stranke. Kot na take mnogi gledajo nanje še danes, ko so že dolgo v grobu. Če nam komunisti očitajo, da smo se domobranci borili za koristi katoliške vere, je to vsaj razumljivo, ker je bil poleg obrambe življenja naš cilj tudi ohranitev vere, ker so partizani jasno dokazali, da so proti vsaki veri in morali, torej proti vsemu, na čemer sloni pravi red in spoštovanje človekove osebnosti. Da pa letijo očitki — pa naj bo to z ene ali druge strani — o kaki borbi za politične koristi, je to nerazumljivo in naravnost absurdno.

V lažje razumevanje se čisto kratko vprašajmo: Kdo so bili vaški stražarji in domobranci, Ali so bili politikantje, ki so od te borbe pričakovali koristi? Ne! To so bili v prvi vrsti preprosti kmečki fantje, ki niso nasedali besedam, ampak gledali na resnično korist naroda. Kakor so bili preprosti in nezahtevni — (zase niso zahtevali drugega kot kos kruha in pravico do poštenega življenja) —, so vendar planili na okope, ko jim je komunist začel ogrožati življenje in dom. NIHČE JIH NI KLICAL, le zavest dolžnosti do naroda, je v njih zbudila tisto kri naših dedov, ki jim je ukazovala, da so se s kamenjem ustavili nevernemu Turku, in so z vilami in koli udarili po brezvestnem graščaku. Vse je odpovedalo: Strank ni bilo, vodstvo pa je čakalo „ugodnega“ trenutka in se ni moglo odločiti za kaj pozitivnega. Naš človek z dežele, ki ga svet še ni okužil, da bi računal samo na osebne koristi, pa je vedel, kje je njegovo mesto. SAM, BREZ POVELJA in VODSTVA, je šel v boj za življenje in vero, dočim so mnogi gledali od daleč in še danes ne morejo razumeti, zakaj smo zagrabili za puške. Namesto ob-

---

Konzorcij ZDSPB in odbor Društva SPB v Argentini sta na svojih zadnjih sejah počastila spomin velikega pokojnika gen. Leona Rupnika.

čudovanja nad spontanim pohodom slovenske mladine proti nasilju in zločinu, imajo zanje nič kaj pohvalen očitek: „Pa ste pobijali tudi vi...“

Torej po njihovi pameti bi moral ves naš narod kot oni prekrižanih rok čakati, da ga komunisti pokoljejo kot so tisočec in tisoče še preden je v najusodnejšem trenutku po naših vaseh odjeknil klic: umreti nočemo!

Mislím, da je to dejstvo odgovor in zadosten dokaz, da domobranci nikakor niso bili kaki politični stremuhi, ali pa da vodstvo nima pri narodu ničesar opraviti, kajti le domobranci so vedeli za narod, ko je bil ta v nevarnosti.

Danes, ko nas toliko stvari razdvaja, bi morali veliko bolj misliti na enotnost tistih dni, ko smo bili vsi eno, pa bomo združeni z vsemi borci v ZSPB vredni glasniki naših bratov-domobrancev, ki so bili in bodo vedno ostali borci za življenje in vedo našega naroda.

KAJ JE BIL CILJ DOMOBRANSKE BORBE?

Glavni cilj vsega protikomunističnega odpora je bil: BRANITI ŽIVLJENJE — svoje, svojih dragih in celega naroda, ki ga je komunizem obsodil na smrt. Moramo priznati, da tudi med domobranci ni bilo vse najlepše, toda ideja domobranstva kot celote je bila rešitev — ne umor. Naši pohodi so se vodili v znamenju: Rešiti, kar se še rešiti da, in junaške borbe slovenskih domobrancev so se bile za preprečitev še večjega gorja. Fantje so bili prepričani v svoje poslanstvo in so vedeli, da se za njihovim imenom ne skriva nič zločinskega in peklenškega. Zato pa so zmagovali in uživali zaupanje večine, kamor koli so prišli.

Da! Domobranci so bili res ponos in upanje poštenega naroda.

OROŽJE...

Zelo preče poglavje je vprašanje orožja. Komunisti in vsi tisti, ki jim domobranstvo kakor koli ne gre v račun, na ves glas očitajo, da smo sprejeli orožje od okupatorja. Vsi ti se verjetno ne spominjajo več, da so komunisti dobili od Lahov na vagone orožja in municije, še preden je slovenski človek spoznal, kaj se skriva za geslom „OF“. Našemu kmetu, ki je neoborožen stal pred dvema puškama, pred okupatorjevo in partizansko, in od nikogar ni mogel pričakovati zaščite, pa očitajo, da je od Lahov sprejel ponujeno francosko puško z dolgo cevjo in tri naboje! Naj si nikar nihče ne dela utvar, da je hinavski Italijan to storil, da bi slovenski narod zaščitil, ali ker je računal, da bodo vaški stražarji na njegovi strani. Zeleni okupator je slovenskim protikomunistom ponudil nerabno orožje zato, ker je vedel, da komunisti NE PREDSTAVLJAJO slovenskega naroda. Najprej se je zvezal s partizani

in jih dobro oborožil, šele potem pa je dal vaškim stražarjem kot pravim nacionalistom skrajno neprimerno orožje. S tem je hotel samo eno: Da komunisti v prah zdrobe resnično moč naroda, da bi sam tem varneje sedel na njegovem hrbtu in ga davil. Pa se je uračunal, ker ni imel na vidiku, da je v slovenskem narodu še toliko zdravja in moči, da more obračunati s komunizmom in nastopiti tudi proti okupatorju. Ko se je te zmote zavedel, je bilo prepozno. Na vse načine je oviral protikomuniste in ščitil partizane, ob razsulu pa je vso svojo vojsko na Slovenskem, s tanki in topovi vred, postavil na stran komunistov.

O vsem tem v svojem zadnjem poglavju govori Turjak. Tistim pa, ki tega nočejo razumeti, pa bo nekoč zgodovina zapisala resnico, tudi resnico o orožju.

SOBORCI V ARGENTINI!

V nedeljo, dne 3. decembra 1959 je naš dan! Dan našega združenja, naš

T A B O R

na Pristavi v Moronu, združen s celodnevno prireditvijo.

V dopoldanskem programu bo kratka proslava in sv. maša v počastitev padlim, po kosilu na Pristavi pa sledi občni zbor.

To pot prideš gotovo, kajne! Ti in vsi tvoji!

Pridi, in videl boš, da živimo, da v naših srcih žive naši bratje, da v nas živi domovina!

Pridi! Da bo naš klic iz svobode v sužnost močnejši!

Pridi! Čakamo te!

V SLUŽBI DOMOVINE

Enakomerno je vozil vlak proti Trebnjemu, kjer je bil sedež XV. „komunistične divizije“. Tovariši stražarji nas niso pozabili, ampak so nas vso važno obkladali z vsemi mogočimi psovki, dobro zabeleženimi z laškimi kletvinami. Vsega tega smo malo slišali: vsak si je želel čimprejšnje smrti. V duhu smo videli vse načine dosedanjih pokoljev in krvavih mučenj, ki so jih do tedaj že izvršili rdeči. — Moram pa pripomniti, da se nismo bali smrti. Pater Placid je med potjo omenil: „Na jasnem smo si vsi, kaj nas v Trebnjem čaka. Edino, kar me moti, je, da bom padel pod kroglo Slovence. Rad bi umrl, ako bi me streljali Lah!“

Uredili smo vsak pri sebi svoje račune z Bogom in z dvignjeno glavo stopili pred slavno sodišče „Cankarjeve brigade“, v poslopju bivšega sodišča v Trebnjem.

Istočasno z nami je stopila v sodno dvorano tudi neka komunistka, doma iz okolice Temenice. Baže jo je naročil A. Groznik, da bi rekla besedo v njegovo korist.

Za zeleno mizo so sedeli komandant XVIII. „komunistične divizije“ Rado Peharček, komandant in komisar „Cankarjeve brigade“ s svojimi namestniki in tipkarice. Besedo je dobila tovarišica, ki naj bi nas branila. Pozval jo je tovariš komandant „divizije“ z besedami: „Tovarišica, kaj želiš povedati?“

Začela je: „Moja največja želja je, da se s temi štirimi tovariši zgodi isto, kar so Lah storili z mojo materjo, in to je: s kopitom po glavi. Posebno to velja za tegale tovariša Groznika, ki ga poznam osebno. Sladko bo moje življenje in lahko bom umrla, če bom zvedela, da so se moje želje spolnile! To sem imela povedati in lahko odidem.“

Jetniki smo zgubili še zadnjo mrvico upanja na rešitev. Bili smo vsi v istem položaju, venčdar se mi je pokojni A. Groznik še posebno zasmilil. Bil je oče številne družine in najde se ženska, ki mu želi tako grozno smrt, dasi jo je pred nekaj meseci rešil smrti, ko so jo Lah hoteli ustreliti.

Nato nam je sodni zbor dal možnost „zagovarjanja“. Prvi se je zagovarjal pokojni pater Placid. Opisal je in utemeljil, da so tako imenovano belo gardo ustvarili komunisti sami, ker so pobili toliko nedolžnih Slovencev. Tudi sam da je moral sodelovati pri tem pokretu, ker je bila tudi njemu obljubljena smrt. Končno, da on nikdar ni nosil puške, da pa mora komunizem obsojati, ker mu tako predpisuje njegova vera.

Govoril je tako ognjevit, da je s svojim zagovorom vzbudil zanimanje med tovariši komandanti in komisarji. Začela se je zanimiva debata med tovariši — belimi psi na eni strani in tovariši — rdečimi oblastnikina drugi strani. Končno so rdeči tovariši v nekem oziru dali

prav belim tovarišem z izgovorom, da so bili pač slabo poučeni o pravilni usmrejenosti „vsenarodne“ OF, da se v tej organizaciji ne nahajajo samo komunisti. Tovariš komandant „divizije“ se je celo pohvalil, da je Sokol, da pa se kljub temu odlično razume s tovariši komunisti. Nato so zahtevali zagovor še od mene. Previdno sem jim opisal vzroke, ki so me prignali v belo gardo. Povedal sem jim, da sem bil od njihovih terencev obsojen na smrt samo zaradi tega, ker sem bil aktivni oficir jugoslovanske vojske.

Rdeči tovariši so ugovarjali, da so to delali neodgovorni elementi; jaz pa sem njihov ugovor pobil s trditvijo, da sem se boril samo proti tem njihovim neodgovornim elementom.

Rekli so, da so nas vse štiri že poznali kot dobre, a zapeljane ljudi. Obljubili so nam, da bomo amnestirani, da pa nas bodo najprej poučevali in nam nato dali priliko, da popravimo svoje dosedanje napake.

Zopet smo svobodneje zadihali. V debati, ki se je znova razvnela, smo poudarjali, da o OF nismo bili dobro poučeni in da nam je žal, da nismo imeli prilike, da bi nas kak terenec dobro poučil o njej. Tovariši sodniki in tovariši ujetniki smo na videz postali dobri prijatelji.

Sodni zbor je bil z nami zadovoljen. Pripomnil je, da nas zaradi ureditve nekaterih formalnosti iz zapora se ne morejo spustiti, da pa se bodo po nekaj dnevih stvari uredile. Da bomo spoznali njihovo širokogrudnost, bodo podarili življenje tudi petemu našemu tovarišu, Fliserju, ki je še vedno živ in katerega bomo kmalu videli.

Odvedli so nas v posebno celico, v kateri smo res našli našega petega tovariša. Bil je precej pobit in videti je bilo, da vsak trenutek pričakuje najhujšega. Obrazložili smo mu položaj in se dogovorili, da bomo uporabili vsa mogoča sredstva, da si priborimo svobodo. Glasno smo se titulirali s „tovariši“, po tistem pa smo kovali načrte za uspešen pobež. Že tolikokrat so nas komunisti opeharili, da jim nismo mogli zaupati. Videli smo, da je po nas, ako bi grozila komunistom kakšna nevarnost od Nemcev.

Zato smo sklenili, da gremo še dalje in da se nas vseh pet „prosto-voljno“ javi v rdeče edinice. Jaz in Fliser sva kot skesana grešnika prosila za orožje. Končno je to storil tudi Groznik. Temu človeku nikakor ni šlo v glavo, da bi, čeprav samo eno minuto, nosil puško v vrstah slovenskih krvnikov. Pater Placid je moral porabiti vso svojo diplomatsko sposobnost, da ga je do tega pripravil.

Drugi dan je prišel komisar „Cankarjeve brigade“ in nam izjavil: „Izpuščeni ste! Pojdite z menoj na štab, da podpišete neke formalne listine. Vendar vas vprašam, kaj nameravate, ko boste prosti?“

Nato prvi odgovori Fliser, da hoče takoj prijeti za orožje in se boriti na njihovi strani. Je bil pač v največji stiski. A. Groznik in jaz sva zaprosila za nekaj dni odloga, da urediva še svoje stvari doma.

Pri sebi sva že vedela, kake so te „najine stvari“. Komisar „Cankarjeve brigade“ je nato vprašal: „Kaj pa vidva, tovariša duhovnika?“ Pater Placid: „Voljna sva sodelovati z vami, vendar puške kot duhovnika ne moreva sprejeti. Zato prosim nekaj dni odloga, da zaprosim za dovoljenje svojega predstojnika, prevzvišenega gospoda škofa. Proti njegovi njegovi volji midva kot duhovnika ne moreva ničesar ukreniti.“

Nato je komandant „Cankarjeve brigade“ razlagal: „Nikogar od vas petih ne silimo, da prime za orožje, želimo pa, da v domači fari pojasnite faranom, da ste pomotoma sodelovali z zločinsko belo gardo. Zato pa dovolim tudi ostalima dvema nekaj dni odloga. Prep pa boste podpisali tole.“

Podal nam je polo papirja, na kateri je bil približno tale obrazec: „Obvezujem se, da ne bom več sodeloval z belo gardo, še manj pa s plavo gardo. Enako bom ostal vedno nasprotnik nemškega fašizma. Obljubljam, da bom v tem smislu pregovoril tudi ostale, za katere vem, da so kdaj sodelovali pri beli gardi. SF — SN.“

Dolgo smo brali to besedilo, končno smo podpisali. Hoteli smo živeti! Smrt ali življenje. Izbrali smo pač življenje, četudi smo morali lagati.

Nato so nam dali pisano potrdilo, da smo res amnestirani. To potrdilo še vedno hranim kot dragocen spomin. Glasi se:

„Štab

V. S. N. O. U. B. Ivana Cankarja
Položaj, 14. IX. 1943.

Izpustnica.

Tov. Nadrah Jože, podpor. (akt.), Stična, je bil izpuščen iz pripora na podlagi odloka IOOF o splošni amnestiji vseh, ki so sodelovali pri beli ali plavi gardi.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Politkomisar
Trenk

Pečat

Nam. komandanta
R. Božović.“

Argentina:

REZERVIRAJ SI NEDELJO, 20. DECEMBRA, ZA NAŠ SKUPNI
IZLET NA MARKEŽEVO KINTO V MERLU

Za sveto mašo bo poskrbljeno.

Pripelji družino in prijatelje!

Več o tem bomo poročali v našem tisku.

NOVI ODBOR Z. D. S. P. B.

Na 3. rednem občnem zboru, ki je bil dne 5. septembra 1959 v Torontu, so bili v glavni odbor izvoljeni sledeči gg.

GRUM Franc, USA, predsednik
KOROŠEC Ivan, Argentina, 1. podpredsednik
ŽAKELJ Franc, USA, 2. podpredsednik
ing. LEKAN Jože, USA, tajnik
TOMINC Franc, USA
POGAČNIK Franc, USA
PLEŠKO Stane, Kanada, referent za tisk
ing. POVŠE Lojze, USA, pomožni upravnik Vestnika
NOVAK Zdravko, USA, zgodovinski referent

Občni zbor je izglasoval, da se po potrebi določi še enega ali dva člana v glavni odbor.

Z velikim veseljem smo sprejeli vest, da je Društvo Borcev v Argentini javilo svoj pristop v ZDSPB.

Zapisnikar: Stane Pleško

BRANILCEM TURJAKA IN DRUGIM...

Na občnem zboru se je razpravljalo o perečem vprašanju: Kaj je resnica o Turjaku?

Vsem je znano, da so mnenja in sodbe zelo različna in nasprotujoča, tako da je naravnost nemogoče izluščiti resnico. Pa vendar je Turjak v svojem zadnjem poglavju tako velik in slaven, da ne sme neopazen v pozabo. Zaradi tega je bilo mnenje vseh zborovalcev, naj v „Vestniku“ pozovemo VSE, ki o turjaški borbi kaj vedo, posebno še oficirje in preživele borce, naj napišejo svoja poročila, v katerih naj navedejo osebe, ki so tiste dni vodile borbo, njihove besede, posvetovanja itd.; zanimivo bo zvedeti kaj o partizanskih napadalcih, o laški pomoči rdečim, o pokolju protikomunistov, in sploh o vsem, kar je s tem v posredni ali neposredni zvezi.

SOBORCI!

Na nas je, da doženemo resnico. Morda bo kdo moral priznati svoj greh, ki so ga drugi plačali z življenjem. To ne sme biti več vzrok našega molčanja. Čas je, da svoje napake, če smo jih krivi, priznamo, ker le iz napak se bomo nekaj naučili za jutri. Če bomo vsi storili svojo dolžnost, bo lažje najti vzroke in krivdo, in če to ne, pa bo vsaj zgodovina iz teh naših zapiskov govorila svetu, za kaj je slovenski fant trpel in umiral v razvalinah turjaškega gradu.

Tozadevna poročila pošiljajte na naslov: Stane Pleško, 102 Wesley St., Toronto 18, Ontario, Canada.

KOMUNIZEM

(Nadaljevanje)

Prva komunistična organizacija je bila „Zveza pravičnih“, ki so jo leta 1836 ustanovili v inozemstvu živeči delavci, ki je imela svoje središče v Londonu. V Franciji, Belgiji in Nemčiji pa je imela svoje dopisne odbore.

Leta 1847 se je „Zveza pravičnih“ preimenovala v „Zvezo komunistov“ in imela svoj prvi kongres v Londonu. Na ta kongres sta prišla

Decembra istega leta, pa se je vršil že drugi kongres v Londonu, katerega se je udeležil tudi Karel Karx. Na tem kongresu sta z Engelson izdelala program, ki sta ga imenovala „Komunistični manifest“.

„Komunistični manifest“ vsebuje štiri dele:

1. Razvojna zgodovina buržuazije, njen značaj, njeno pozitivno in negativno delo, modrejši komunizem in nastop proletariata;
2. Teoretična naziranja in zaključki: nauk o razrednem boju in
3. Praktična uporaba: revolucionarna akcija komunistov;
4. Kritika drugih socialističnih šol.

„Komunistični manifest“ ni morda samo kak plakat, ki sta ga Marx in Engels slučajno nekje razobesila, ampak knjiga, ki obravnava in razlaga gornja vprašanja.

Takoj po zedinjenju besedila sta dala avtorja knjigo v predno pa je knjiga zagledala beli dan je izruhnila februaraska revolucija leta 1848 in Belgija je Marxa izgnala. Marx je bežal v Pariz, kjer so bili zbrani vsi glavni in vodilni komunisti. Tu je Marxa sprejel celo uradnik francoske vlade Ferdinand Flocon in mu zaklical: Salut et Fraternelite!

ed tem je izbruhnila še marčna revolucija in Marx in Engels sta izdala svoj „Komunistični manifest“ pod geslom: „Proletarci vseh dežel združite se!“

Marx in Engels sta pošiljala iz Francije nemške delavce domov, da so se tam pridružili revoluciji. Meseca maja 1848 sta odšla v Porenje in tam ustanovila 1. junija list „Neue Rheinische Zeitung“. Pri izdajanju tega lista pa je Marx izdal vse svoje premoženje. V Parizu pa je leta 1849 zmagala protirevolucija. Francoska vlada je Marxa pregnala iz Pariza v močvirnato ozemlje v Bretagnu. Od tu je pa Marx pobegnil v London, kjer je ostal do svoje smrti 14. marca 1883.

Po vseh deželah Evrope pa je zmagala protirevolucija in komunizem nikjer ni prišel do oblasti. Marxove ideje pa so še vedno živele med veri in Cerkvi odtujenim proletariatom.

Evropske vlade in kapital bi ob revoluciji leta 1848 lahko spoznal, kako nevarne so delavske množice nahujskane po neodgovornih elementih in polne revolucionarnih nauk. Sedaj je bil njihov čas, da bi

pristopili k ureditvi socialnega vprašanja. Toda po zmagi protirevxo-
lucije so samo na novo utrjevali svoje položaje.

• V istem času pa je Cerkev ponovno in ponovno opozarjala svet na
nerešeno socialno vprašanje in na pretečno nevarnost komunizma.

Papež Leon XIII. je v okrožnici „Quod Apostolici muneris“ z dne
29. decembra 1878 komunizem določno in izrazito označil kot „smrtonosno
kugo“, ki se razleza po notranjosti človeške družbe in jo spravlja v
skrajno nevarnost. Prav tako je s svojim bistrim umom jasno pokazal,
da ima to hujskanje množic v ateizem ob enem s povečevanjem tehnike
svoj vir v tisti filozofiji, ki je že dolgo skušala odtrgati znanost od
vere in življenje od Cerkve.

Toda niti vlade, niti kapital nista pristopila k reševanju socialnega
vprašanja, zato je isti papež Leon XIII. leta 1891 izdal novo okrožnico,
kjer je svetu podal točne smernice za ureditev vprašanj med delom in
kapitalom in zahteval tudi od vlad, da pristopijo k rešitvi teh proble-
mov. Okrožnica je izšla pod naslovom „Rerum novarum“.

To navajamo zaradi tega, ker večkrat slišimo, da tudi Cerkev v tistem
času ni ničesar storila za rešitev socialnega vprašanja in prepustila
delavske množice na milost in nemilost kapitalu, ki jih je do kraja
lahko nemoteno izkoriščal.

Cerkev je storila svojo dolžnost, niso je pa storili tisti, ki so bili
gluhi za vse opomine.

b) Lenin

Največja nesreča za svet je dejstvo, da tisti, ki so hoteli pomagati
svetu, zlasti delavcem iz njihovega slabega položaja in izžemanja po
kapitalu niso bili na strani Cerkve, ki je imela do podrobnosti izdelan
nauk, kako urediti socialno vprašanje. Eden izmed teh je bil tudi Rus
Nikolaj Vladimir Uljanov Iljič — Lenin (1870—1924).

Videl je svoj narod, ki je trpel pod fevdalizmom in carizmom,
ter mu hotel pomagati. Oprijel pa se je marksizma, izkoristil posledice
in zmede prve svetovne vojne in začel z revolucijo, potem ko so ga leta
1917 Nemci v zapečatenem vagonu poslali v Rusijo.

Lenin je imel pravzaprav svojo zamisel za vladanje ruskega naroda
in vsega sveta, a zaradi položaja takrat svojih idej ni mogel izvesti,
pozneje ga je pa morda prehitela smrt.

IZ UPRAVE

Vse naročnike lepo prosimo, da čim prej poravnajo zaostalo naročnino.
Še posebno prosimo one, ki so v zaostanku še iz let 1957—58. V interesu naš
vseh je, da revija izhaja v povečanem obsegu, boljše opremo, na boljšem
papirju. Vse to bomo pa dosegli le, če bomo v redu plačevali naročnino;
prispevali v tiskovni sklad in pridobivali novih naročnikov.

Storimo vsi, vse, kar je v naši moči!

Uprava

(Nadaljevanje z 2. strani ovitka)

Tretji pa so padli tako daleč, da so prišli — ne vem zakaj — do prepričanja, da se niso borili na pravi strani, prepričani so, da je bila naša idejna borba zgrešena, prepričani so, da je bilo vse skupaj enostavno „zafurano“. Seveda, da taki v svojem bolnem razpoloženju in resignaciji niso zmožni česa pozitivnega napisati, je tudi jasno.

Zdaj se mi, dragi soborci, da po vetrinjski tragediji nismo zgubili samo naših najboljših mož in fantov, nismo zgubili samo naših borcev, ampak tudi vse tiste, ki bi bili danes zmožni napisati svoje spomine iz borbe, ki bi bili danes sposobni objaviti svoje dnevnike, napisati pesem, povest ali roman.

Poglejte, dragi soborci, kako še do danes po petnajstih letih revolucije v domovini niso pozabili na tista partizanska leta. Koliko je v 15 letih izšlo literature vseh vrst, ki opisuje „osvobodilno“ borbo. Naj omenim samo Belogardizem, razne dnevnike, pesniške zbirke, pisma na smrt obsojenih, povesti, romane, spomine. In če danes pregledujete, kaj je še partizanskega na programu, se vam zdi, kakor da bodo šele sedaj pričeli z izdajanjem partizanske literature.

Kako bomo mi naš molk pred svetom in zgodovino zagovarjali? S kom bomo neprestano laž zavračali, kako svetu povedali resnico, ako bomo še naprej, kot doslej, stali ob strani in molčali.

Naš molk pa ni samo indiferenten, ampak z njim mi sami podpiramo komunizem, to je tistega svojega sovražnika, proti kateremu smo se borili, podpiramo svojega sovražnika, proti kateremu je v borbi padlo na deset-tisoče naših najboljših bratov, mož in fantov.

Zato tud mi ne smemo molčati in tudi ne bomo!

Zbrali bomo vsaj tisto peščico ljudi, ki so še zmožni napisati kako besedo o komunističnem divjaštvu, o naši borbi in o velikih dogodkih, ki jih že skoro dvajset let preživlja naš narod.

Vsem, ki so že doslej karkoli napisali ali izdali o naši borbi proti komunizmu ali o komunističnem divjaštvu se iz tega mesta iskreno zahvaljujemo in jih prosimo in pozivamo, da pri svojem delu vztrajajo in tudi Zvezi SPB pomagajo, da bo mogla izdajati knjige in dokumente naše borbe.

Dolgo vrsto let smo čakali na privatno iniciativo, na naše izobražence in tiste, ki so b tej borbi marsikaj pomenili, a sedaj čakati ni mogoče več. Ob dvanajsti uri se je ZSPB odločila, da prične v manjših zvezkih prinašati zgodovinsko gradivo.

S tega mesta, z občnega zbora naše veteranske organizacije kličemo vsem, ki so doslej stali ob strani, naj se pridružijo Zvezi in naj pomagajo, da bo lažje izvedla svoj načrt.

V prvem zvezku bo ob petnjsti obletnici opisana vetrinjska tragedija, za njim bo sledilo v manjših razdobjih še več zvezkov, dokler ne bo vsa zgodovina in tvarina obdelana do kraja.

ZSPB referent za tisk Zdravko Novak

Ob petnajstletnici vetrinjskih dogodkov bo ZDSPB izdala publikacijo, ki bo del zgodovine vojne in revolucije v domovini.

Vse, ki hranijo zapiske, dokumente, izjave, povelja in kroniko na splošno, o umiku na Koroško, Vetrinju, vračanju, pokolju, prosimo, da jih omogočijo Zvezi, da bo delo popolnejše, točnejše, resnično vredno zgodovine.

Ker je delo že zbrano in pred tehtnim pregledom zaradi nekaterih kontradikcij, zato dostavite nemudoma, da bo publikacija izšla pravočasno.

Stane Pleško,
tiskovni referent ZDSPB
102 Wesley St.
Toronto 18, Ont.,
Canada

Naročnino lahko poravnate tudi v Dušnopastirski pisarni, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires. Ravno tako lahko tam oddate prispevke v invalidski fond in tiskovni sklad.

ZAHVALA

Krajevna organizacija SPB v Torontu je poslala za Invalidski sklad 61 dolarjev in sicer:
Krajevni odbor iz svoje blagajne 40

Rudi Kus	10
Jože Zakrajšek	3
Franc Godec	5
Lojze Zupančič	2
Neimenovani	1
Skupaj...	61

Ustanovitelj „Vestnika“ duh svetnik Karel Škulj

List „Vestnik“ izhaja mesečno. Izdaja ga konzorcij; urejuje pa uredniški odbor slovenskih protikomunističnih borcev. — Začasna letna naročnina za nečlane znaša v Argentini 60.— pesov, v USA in Kanadi 2.5 dolarja. Za ostale dežele tej valuti primerno. — Za uredništvo: Ivan Korošec, calle 1. No. 510, Berazategui FNGR; za upravo: Danilo Havelka, Yapeyu 130, San Martín FNGM prov. Buenos Aires. — Vsa denarna nakazila sprejema uprava.

Interés General Concesión 4848

Tiska tiskarna Vilko, Castro Barros 917, Buenos Aires, Argentina